

Talousarviomuutos / Perusopetus

Opetus- ja kasvatustaloustalouden 28.10.2025 § 81

Valmistelija opetus- ja kasvatustaloustalouden johtaja Ronnie Djupsund, talouspäälikkö Kim Salo ja ruotsinkielisten opetuspalvelujen johtaja Tony Widjeskog, kasvun ja oppimisen tuen päälikkö Mika Sarkkinen

Lukuvuoden käynnistymisen yhteydessä päätetään useista opetushenkilöstön henkilöstökuluihin liittyvistä yksityiskohdista. Henkilöstökuluihin liittyvissä korvauserusteissa tapahtuu näin ollen muutoksia vielä elokuu-syyskuun aikana. Loppuvuoden henkilöstökuluja voidaan arvioida luotettavammin vasta syyskuun palkanmaksun jälkeen.

Sivistyskeskus ja taloushallintopalvelut on syyskuun tietojen perusteella vertaillut keskeisempien tulo- ja menoerien viimeisimpiä ennusteita talousarvion 2025 osalta.

Opetuspalvelujen käyttötalouden haasteet liittyvät pääosin henkilöstökulujen ja koulukuljetusten kasvupaineisiin. Vuodelle 2025 sijoittuvat palkkojen sopimuskorotukset ovat osin edelliseltä sopimuskaudelta 2022–2025 ja lisäksi sopimusratkaisu vuosille 2025–2028 toi myös 2,5 % yleiskorotuksen, joka astui voimaan 1.10 ja vaikuttaa nykyiseen talousarviovuoteen.

Perusopetuksen määrärahat ovat ylittyneet useampana vuonna peräkkäin. Määrärahan riittämättömyyttä on pyritty huomioimaan kaupunginhallituksen talousarvioraameissa, mutta korotukset ovat jääneet riittämättömiksi.

Toimintamenojen määräraha on -60 572 446 €, toteutuneet menot -46 405 784 €, ja toteutumisprosentti 76,6

Toimintatulojen tuloarvio on 1 922 212 €, toteutuneet tulot 2 178 633 €, ja toteutumisprosentti 113,3. Perusopetuksen tuloihin on kirjattu kohtaan tuet ja avustukset yhteensä 875 999 euroa. Hankkeiden tulot- ja menot esitetään tilinpäätöksen yhteydessä omana kohteena.

Toimintakatteen talousarvio on -58 650 234 €, toteutuma on - 44 227 151 €. Toimintakatteen toteutumisprosentti on 75,4.

Perusopetuksen määrärahat ovat valtuuston nähdessä sitovia tulojen ja menojen osalta. Perusopetuksen toimintakulut ovat ylittymässä henkilöstökulujen ja koulukuljetusten osalta. Määrärahat alittuvat toisaalta joidenkin tiliryhmien osalta (tarvikkeet ja muut menot). Toimintatulot ylittyvät myyntitulojen osalta, joka vähentää lopullista netto ylitystarvetta. Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä valtionosuus vuodelle 2025 oli talousarviota merkittävästi suurempi.

Tilinpäätöksen 2025 valmistelussa huomioitavia taustaoletuksia perusopetuksen osalta:

- Henkilöstömenot budjetoitiin kaupunginhallituksen talousarvion laadintaohjeen mukaisesti niin, että kuukausipalkkana käytettiin maaliskuun palkkoja, joihin tehtiin 4 %:n korotus. Kunta-alan työehtosopimusten palkkojen sopimusratkaisut, oppimisen tuen muutokset ja valtakunnalliset muutokset tuntijaossa nostavat kuitenkin henkilöstökuluja merkittävästi enemmän.
- Perusopetuksen talouden toteumaan vaikuttavat keskeisesti lautakunnan jaostojen tekemän tuntikehys- ja ohjaajaresurssipäätökset. Talousarviovuoden toteumaa tarkasteltaessa ja tilinpäätösennustetta tehdessä tulee huomioida, että nämä päätökset tehdään lukuvuosittain. Talousarviovuoteen 2025 vaikuttaa sekä vuonna 2024 tehty päätös, että vuoden 2025 päätös. Vuoden 2024 resurssipäätös vaikuttaa kevätlukukauden talouden toteumaan, kun vuoden 2025 päätös vaikuttaa vuoden 2025 syyslukukauteen.
- Opetus- ja kasvatustalouden suomen- ja ruotsinkieliset jaostot ovat keväällä 2025 päättäneet perusopetuksen lukuvuoden 2025–2026 tuntikehysresurssin ja koulunkäynninohjaajaresurssin. Suomenkielisen yleis- ja erityisopetuksen vuosiviikkotuntimäärään sisältyy perusopetusasetuksen myötä tehdyn tuntijakomuutoksen lisäykset, jotka tekevät yhteensä 101 tuntia. Suomenkielisen yleisopetuksen kokonaistuntimäärä laski 46 vuosiviikkotunnilla ja erityisopetuksen kokonaistuntimäärä nousi 95 vuosiviikkotunnilla. Kokonaistuntimäärässä on edelliseen vuoteen verrattuna lisäystä kokonaisuudessaan 49 vuosiviikkotuntia.
- Perusopetusasetusmuutoksen vaikutus tuntijakoon lisäsi ruotsinkielisessä yleisopetuksessa viikon aikana järjestettävien oppituntien määrää 17 tunnilla. Tämä pidensi jokaisen 1–3 luokkalaisen kouluviikkoa yhdellä tunnilla. Yleisopetuksen opetustuntien määrä kasvoi 23 tunnilla ja erityisopetuksen opetustuntien määrä väheni 15 tunnilla. Yleisopetuksen ja erityisopetuksen opetustuntien kokonaistuntimäärä on täten noussut edeltävän lukuvuoden tuntikehyspäätökseen verrattuna 8 tuntia.
- Oppimisen ja koulunkäynnin tuen tarpeen kasvu lukuvuonna 24-25; yksi lisäryhmä vaikeimmin kehitysvammaisten oppilaiden suomenkieliseen perusopetukseen 1.1.2025 alkaen sekä yleis- ja erityisopetuksen koulunkäynninohjaajaresurssin kasvu 301 tuntia aikajaksolla 1-7/2025. Aikajakson 8-12/2025 pienempi ohjaajaresurssi on tasannut kustannuskehitystä loppuvuoden osalta.

- Suomenkielisen perusopetuksen oppilasmäärä on aikaisemmin kasvanut, mutta edellisen lukuvuoden alkaessa kasvu taittui ja kääntyi pieneen laskuun. Ruotsinkielisen perusopetuksen osalta oppilasmäärä on säilynyt samalla tasolla. Suomenkielisen perusopetuksen tuntikehyspäättöksessä on huomioitu oppilasmäärän lasku, joka mahdollisti sen, että opetusryhmien määrä väheni kolmella.
- Koulukuljetusten kustannukset nousevat huomattavasti suhteessa vuoteen 2024 (2025 arvio 1 820 000 €, 2024 toteutunut 1 470 000 €). Tammikuun alussa tuli voimaan koululaiskuljetusten sopimustoimittajien optiokausi, jolloin hintoja tarkistettiin sopimuksen mukaisesti käyttäen Traficommin ylläpitämää taksiliikenteen kustannusindeksiä, joka oli 118,8, mikä tekee euroissa 135 000 € vuositasolla.
- Kaupunkiliikenteen linjojen muuttuessa kesällä 2025 Kotkamaan ja Sokojan bussilinjat yhdistyivät, jolloin opetuspalveluille tuli tarve järjestää kuljetuksia Kotkamaa/Lahnakoski sekä Wentjärvi/Koivistontie-alueilta eri kouluihin. Näiden yhteenlaskettu kustannus vuodelle 2025 on 76 300 €. Ely-keskuksen lopetettua bussireittejä tuli kaupunkiliikenteelle tarve järjestää korvaavia reittejä lopetettujen tilalle. Lisäksi muita odottamattomia kuluja on tullut vuodelle 2025 arviolta 138 700 €.
- Valmistavan opetuksen laajuus vastaa ajallisesti noin yhtä lukuvuotta. Valmistavaa opetusta annetaan 6–10-vuotiaille vähintään 900 tuntia ja tätä vanhemmille perusopetuksen ikäisille oppilaille vähintään 1000 tuntia. S2-opetuksen ja valmistavan opetuksen tuntikehys kasvoi lukuvuodelle 2025–2026 aikaisempaan tuntikehykseen nähden 62 vuosiviikkotunnilla. S2-opetuksen ja valmistavan opetuksen tuntikehyksen kokonaistuntimäärän korotusta varten koulutuksenjärjestäjää saa erikseen haettavaa valtionavustusta joka voi kattaa 86 prosenttia hyväksyttävistä laskennallisista kustannuksista.
- Valmistavan opetuksen määrä vaihtelee lukuvuoden aikana sen mukaan, milloin oppilaat aloittavat ja milloin he siirtyvät virallisesti yleisopetukseen. Valmistavan opetuksen ryhmiä on lukuvuonna 2025–2026 yhteensä seitsemän. Valmistavan opetuksen päätyttyä oppilaat siirtyvät yleisopetuksen ryhmiin, mikä puolestaan lisää tarvetta suomi toisena kielenä -opetuksen määrän kasvattamiseen sekä muun tuen tarjoamiseen. Valmistavan opetuksen järjestämisen tarve voi muuttua nopeasti esim. vastaanottokeskuksista johtuvista muutoksista. Valmistavan opetuksen volyymin saattaa kasvaa ennakoimattomasti vielä vuonna 2025. Kasvuun ei ole varauduttu talousarviomuutosta arvioitaessa.

Toimintatulot

Toimintatulot tulevat ylittymään talousarvion arviolta 250 000 euroa myyntituottojen osalta. Hankkeiden kirjanpito eritellään tilinpäätöksen yhteydessä tulojen- ja menojen osalta.

Toimintakulut

Toimintakulut ylittyvät arviolta noin 1 100 000 eurolla henkilöstökulujen osalta. Palveluiden ostot ylittyvät 250 000 euroa tämänhetkisen arvion mukaan.

Toimintakate

Toimintakate ylittyy arviolta 1 100 000 eurolla.

Perusopetuksen vastuualueen talousarvion toteutuminen 1.1.–30.9.2025, sekä perusopetuksen vastaavan ajankohdan toteutuma ilman hanketoimintaa liitteenä

Liite A § 81 Talousarvion toteutuminen 1.1.–30.9.2025

Loppuvuoden aikana henkilöstökulujen, koulukuljetusten ja hankintojen osalta tulee noudattaa erityisen tarkkaa kulukuria. Menojen seuranta ja ennakointi on keskeistä, jotta talousarvion ylitys ei kasva ja tilinpäätös toteutuu korkeintaan nykyisen ennusteen mukaisena.

Opetus- ja kasvatusjohtaja

Lautakunta päättää esittää kaupunginhallitukselle, että valtuusto

- 1 myöntää 1 350 000 euron lisämäärärahan perusopetuksen vastuualueelle henkilöstökuluihin 1 100 000 euroa ja palveluiden ostojen kattamiseen 250 000 euroa
- 2 lisää perusopetuksen myyntituloja 250 000 euroa
- 3 tarkastaa tämän pykälän kokouksessa.

Päätös

Lautakunta hyväksyi päätösesityksen.

Kaupunginhallitus 17.11.2025

Valmistelija

Opetus- ja kasvatusjohtaja johtaja Ronnie Djupsund, talouspäälikkö Kim Salo, ruotsinkielisten opetuspalvelujen johtaja Tony Widjeskog ja talousjohtaja Mikko Tornikoski

Opetus- ja kasvatustalouden perusopetuksen vastuun alueen lisämääräraha tarve kuluvalle vuodelle nettokuluihin on 1 100 000 euroa, edellä mainittujen talouden perusteluiden johdosta.

Lisämäärärahoja ei ole mahdollista kattaa talouden sisältä.

Kaupungin Opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuudet ovat kehittyneet talousarviota paremmin kuluvana vuonna. OKM:n valtionosuudet kuluvaan vuoden talousarviossa ovat -707 283 euroa ja myönnetty valtionosuudet kuluvaan vuonna ovat yhteensä 790 147 euroa. Näin ollen OKM:n valtionosuudet vuonna 2025 ovat 1 497 430 euroa talousarviota korkeammat. Tällä on mahdollista kattaa perusopetuksen lisämääräraha tarpeet kuluvaan vuonna.

Kaupunginjohtaja

Kaupunginhallitus päättää esittää kaupunginvaltuustolle,

- 1 että se, myöntää opetus- ja kasvatustalouden perusopetuksen henkilöstökuluihin lisätään määrärahoja 1 100 000 euroa ja palveluostoihin 250 000 euroa,
- 2 perusopetuksen myyntituloja lisätään 250 000 euroa
- 3 lisämäärärahat katetaan nostamalla OKM:n valtionosuuksia vastaavalla summalla 1 100 000 eurolla.

Päätös